

Hr Henn Pärn
riikliku lepitaja kt

koopia: Hr Hanno Pevkur
sotsiaalminister

22.11.11

Eesti Arstide Liit (EAL) ja Eesti Tervishoiutöötajate Kutseliit (ETK) pöördusid 05.10.11 riikliku lepitaja poole Eesti Haiglate Liiduga kollektiivlepingu sõlmimisel tekkinud töötüli lahendamiseks vastavalt kollektiivse töötüli lahendamise seadusele (KTLS) ja kollektiivse töötüli lepitaja põhimäärusele (KTLP).

Riiklik lepitaja võttis töötüli lahendamise menetluse 10.10.11. Lepitaja kohtus ETK-ga 18.10.11 ja EAL ja EHL-ga 19.10.11.

Esimene lepituskoosolek toimus 03.11.11. KTLP punkt 16 järgi peab lepitaja enne lepituskoosolekut kirjalikult soovutama pooltel leppida või tegema oma ettepaneku töötüli lahendamiseks. Niisugust soovitusi ega ettepanekut EAL ja ETK lepitajalt saanud ei ole. Lepituskoosoleku alguses teatas lepitaja nõunik, et koosolek on sissejuhatav, kus midagi olulist ei otsustata. KTLS ja KTLP sissejuhatavate koosolekute korraldamist ette ei näe ja lepituskoosoleku eesmärk on kokkulepete saavutamine. Koosolekul lepiti siiski kokku, et järgmine koosolek toimub pärast haigekassalt vajaliku informatsiooni saamist.

EAL ja ETK esitasid 07.11.11 mitu ettepanekut 03.11.11 koosoleku protokollile täiendamiseks ja parandamiseks. Enamikku neist lepitaja ei arvestanud, samuti ei põhjendanud ta töötajatele, miks nende parandusettepanekuid ei arvestatud. EAL ja ETK 07.11.11 tehtud kirjalikele ettepanekutele ei ole lepitaja ja EHL vastanud.

Haigekassa vastas riikliku lepitaja küsimustele 11.11.11. Lepitaja edastas selle info töötüli osapooltele 15.11.11, paludes samas kirjas tööandjal (Eesti Haiglate Liidul) vastata töötajate poolt tehtud ettepanekutele töötasu alammäärade kehtestamise kohta 2012.a ja töötajate ettepanekutega mittenoustumise korral teha omapoolsed ettepanekud.

EAL ja ETK palusid 16.11.11 riiklikul lepitajal määrata haiglate liidule vastamiseks tähtaeg, nagu näevad ette KTLS § 11 lg 1 ja KTLP punkt 16, samuti määrata järgmise lepituskoosoleku aeg vastavalt 03.11.11 koosolekul kokkulepitule ja KTLP punktile 17.

Lepitaja vastas töötajatele 18.11: „Kirjas toodud põhimääruse punkti 16 ei ole korrektne kasutada, kuivõrd lepitaja ei teinud oma kirjas omapoolseid ettepanekuid, vaid vahendas Haigekassa informatsiooni.“

Lepitaja ei määranud tööandjale vastamiseks tähtaega, vaid küsis temalt 18.11.11, millal EHL edastab oma seisukohad, ning teatas, et jätkab lepitusmenetlust, kui on saadud vastus EHL-lt lepitaja kirjale 15.11.11 3-3/21.

KTLP punkt 30 järgi on lepitaja kohustatud kinni pidama seaduste ja õigusaktidega ettenähtud ja menetluse käigus kokkulepitud tähtaegadest. KTLP punkt 24 ja 25 näevad ette asjaolud, mille korral lepitaja võib lepitusmenetluse peatada ja millal menetlust jätkatakse. KTLP punkt 26 kohaselt vormistatakse otsus menetluse peatamiseks kirjalikult.

EAL ja ETK ei ole saanud riikliku lepitaja otsust lepitusmenetluse peatamise kohta ning leiavad, et selleks pole ka seaduslikku alust, seega on 18.11.11 saadetud teade lepitusmenetluse jätkamise kohta vastuolus KTLP sätetega.

KTLP punkt 11 ütleb, et lepitusmenetlus on töötüli poolte lepitamisel sooritatavate õiguslike toimingute korraldamise viis ja järjekord. Riiklik lepitaja ei ole viinud lepitusmenetlust läbi kooskõlas KTLS ja KTLP sätetega.

Riiklik lepitaja teatas oma kirjas 18.11.11 3-3/24 EAL-le ja ETK-le: „Leiame, et tähtsam, kui seaduse paragrahvid ja põhimääruse punktid on lepitusmenetluse heauskne, partnereid austav ning konstruktiivne läbiviimine.“

Nõustume lepitaja arvamusega, et lepitusmenetlus peab olema heauskne, partnereid austav ja konstruktiivne, kuid oleme ühtlasi seisukohal, et töötajatel on õigus erapooletule ja seaduste vastavale lepitusmenetlusele. Leiame, et riiklik lepitaja, kes teatab, et tema jaoks ei ole seaduste ja põhimääruse punktid tähtsad, ei ole erapooletu, kuna lepitusmenetluse õiguslike toimingute seadustes ettenähtud korraldamise viisist ja järjekorrast mitte kinnipidamine võimaldab suunata lepitusmenetlust ühe poole kasuks.

Lepitusmenetluse senine käik näitab, et riiklik lepitaja ei oska või ei taha töötüli erapooletult KTLS ja lepitaja põhimääruse järgi lepitada. Töötajate ettepanekutele ei ole vastatud või neid ei ole arvestatud, tööandjale on antud põhjendamatu õigus võtta ettepanekutele vastamiseks nii palju aega, kui nad soovivad. 03.11.11 toimunud koosolekul otsustati EAL ja ETK ettepanekul, et kõigepealt lepitakse kokku tervishoiutöötajate 2012. a töötasu alammäärad, kuna palgatõusuks vajalik rahaline ressurss sõltub riigieelarvest, mis eeldatavasti võetakse vastu detsembri alguses. Sellele vaatamata riiklik lepitaja isegi ei vastanud töötajate kirjalikule ettepanekule võtta eesmärgiks saavutada kokkulepe 2012. a palgatõusus hiljemalt kahe nädala jooksul pärast haigekassalt rahalist mõju kohta hinnangu saamist.

Töötüli menetluse võtmisest kulunud 42 päeva jooksul ei ole jõutud sisuliste läbirääkimisteni kollektiivlepingu tingimuste üle, mis annaks võimaluse jõuda kokkulepeni ja töötüli lahenduseni. Lepitaja on selgelt väljendanud oma arvamust, et seadus ja põhimäärus on vähetahtsad.

Ülaltoodust tulenevalt palume riiklikul lepitajal vastavalt KTLS § 11 lg 3 ja KTLP punktile 23 vormistada eriarvamuste protokoll ja teatada aeg, millal töötüli pooled saavad sellele alla kirjutada.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/
Andrus Mäesalu
Eesti Arstide Liidu president

/allkirjastatud digitaalselt/
Iivi Luik
Eesti Tervishoiutöötajate Kutseliidu president